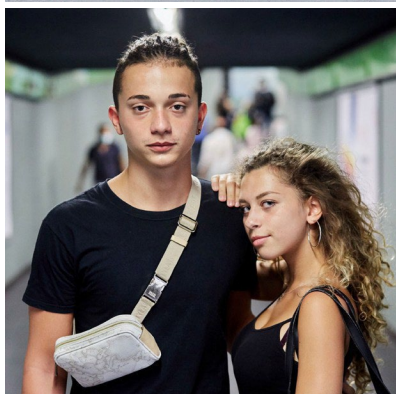
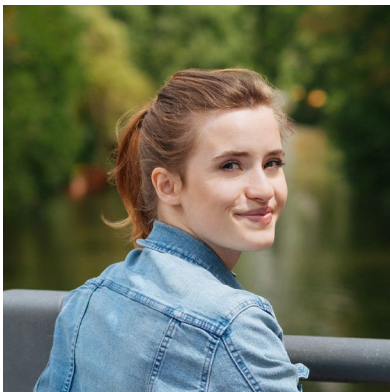

BUDÚCNOSŤ SOCIÁLNEJ OCHRANY

A SOCIÁLNEHO
ŠTÁTU V EÚ

Poznámky

1. Tento dokument je prekladom zhrnutia a oddielu odporúčania správy skupiny na vysokej úrovni pre budúcnosť sociálnej ochrany a sociálneho štátu. Pôvodne znenie je v angličtine a je dostupné na [webovej stránke](#) od 6. februára 2023.

2. Správu kolektívne pripravila skupina prizvaná Európskou komisiou. Členovia skupiny na vysokej úrovni vypracovali svoj príspevok k tejto správe na základe osobnej spôsobilosti a úplne nezávisle. Vyjadrené názory by sa nemali pripisovať Európskej komisii alebo jej útvarom. Časti správy nemusia odzrkadľovať stanovisko jednotlivých členov skupiny. Európska komisia nezodpovedá za žiadne dôsledky vyplývajúce z opätovného použitia tejto publikácie.

3. Skupina na vysokej úrovni pre budúcnosť sociálnej ochrany a sociálneho štátu v EÚ zasadala od novembra 2021 do decembra 2022. Predsedala jej **Anna Diamantopoulouová**, bývala eurokomisárka pre zamestnanosť, sociálne veci a rovnosť príležitostí, bývala grécka ministerka a v súčasnosti predsedníčka aténskeho think-tanku DIKTIO.

Skupinu tvorilo 11 členov a členiek:

- **Agnieszka Chłoń-Domińczak,**
- **Bernhard Ebbinghaus,**
- **Elena Granaglia,**
- **Anton Hemerijck,**
- **Hans-Peter Klös,**
- **Catherine Mathieu,**
- **Pasi Moisio,**
- **Jozef Pacolet,**
- **Yves Stevens,**
- **Dorottya Szikra,**
- **Anu Toots.**

Prácu podporil sekretariát skupiny (oddelenie sociálnej ochrany GR EMPL, Európska komisia).

Zhrnutie

Skupina na vysokej úrovni pre budúcnosť sociálnej ochrany a sociálneho štátu v EÚ vo svojej správe analyzuje očakávané **vplyvy kľúčových megatrendov** v oblasti sociálnej ochrany a sociálneho štátu. Opisuje ich dôsledky, pokiaľ ide o **návrh a rozsah systémov sociálnej ochrany a financovania sociálnej ochrany**. Okrem toho **vyvíja kľúčové strategické odporúčania** pre členské štáty aj EÚ. Okrem dlhodobějších trendov sa správa zameriava na ponaučenia z pandémie ochorenia COVID-19 a útočnej vojny Ruska voči Ukrajine a jej následky, akým je napríklad rastúci problém energetickej chudoby.

Sociálny štát je ovplyvnený viacerými globálnymi megatrendmi, ktoré formujú naše spoločnosti, ekonomiky a trhy práce. Medzi **demografické zmeny** patria zvyšujúca sa dĺžka života a nižšia pôrodnosť, čo vedie k starnutiu obyvateľstva, a zmeny v štruktúre rodiny, mobilita v rámci EÚ a migrácia. Starnutie obyvateľstva ovplyvňuje finančnú udržateľnosť systémov sociálnej ochrany, vyžaduje si vyššiu zamestnanosť a prehodnocujú sa tradičné „hranice“ ekonomicky aktívneho života.

Svet práce sa mení. Vyššia miera zamestnanosti na kvalitných pracovných miestach je kľúčová pre zabezpečenie príjmov všetkých domácností a udržateľného financovania verejných výdavkov. Hoci sa miera zamestnanosti v posledných desaťročiach zvýšila, problémom zostáva nedostatočná zamestnanosť mladých ľudí, žien, starších pracovníkov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb s prisťahovaleckým pôvodom. Nízka kvalita pracovných miest, chudoba zamestnaných osôb a vysoký podiel neštandardných foriem zamestnania spojených s neistotou a nižšími mzdami sú kľúčovými rizikami, ktoré si vyžadujú niektoré nové formy ochrany.

Digitalizácia a technologické zmeny prinášajú riziká, ako aj príležitosti pre trhy práce a sociálnu ochranu. Hoci tieto zmeny môžu prinajmenšom v strednodobom horizonte spôsobiť isté straty pracovných miest a polarizáciu, z dlhodobého hľadiska môžu viesť k celkovému čistému rastu zamestnanosti. Hospodárstvo založené na digitálnych platformách sa vyznačuje vysokým podielom neistej práce, pričom rozdiely v zručnostiach a v prístupe k IT zvyšujú riziko nerovností. Technologický vývoj zároveň vytvára príležitosti pre organizáciu a efektívnosť sociálnej ochrany, napríklad služieb zdravotnej starostlivosti.

Zmena klímy a zelená transformácia už ovplyvňujú trhy práce a sociálnu ochranu, ale doteraz nevyvolali komplexnú reakciu sociálnej politiky. Hoci zmena klímy ovplyvňuje všetkých, nové výzvy môžu prehĺbiť už existujúce nerovnosti. Je potrebné riešiť dôsledky zelenej transformácie v rámci zamestnanosti a sociálnej oblasti. To zahŕňa zníženie nedostatku pracovnej sily v kľúčových povolaniach, podporu prechodu pracovníkov zamestnaných v rizikových odvetviach a minimalizáciu energetickej chudoby.

V správe sa skúma vplyv týchto megatrendov na sociálnu politiku a politiku sociálneho zabezpečenia z **celoživotnej perspektívy**, pričom sa rozlišujú tri funkcie sociálneho štátu: **regulácia trhu práce, sociálna ochrana a sociálne investície**.

Rodinné politiky sledujú niekoľko cieľov, akými sú napríklad boj proti chudobe detí, podpora rozvoja detí a ich silného štartu do života, zabezpečenie uspokojivej životnej úrovne rodín a zvýšenie zamestnanosti žien. Politika sociálneho zabezpečenia musí presahovať rámec ochrany príjmu a klásť dôraz na poskytovanie služieb, ktoré umožnia účasť na spoločenskom a hospodárskom živote a podporia zamestnanosť.

Mladosť sa stáva čoraz dlhším obdobím života, keď dospievajúci a mladí dospelí prechádzajú od vzdelávania k zamestnaniu, od ekonomickej závislosti k nezávislosti – a môžu si založiť aj rodinu. Neštandardná forma zamestnania vrátane učňovských príprav a stáží, nízke mzdy a fragmentárna evidencia práce často bránia prístupu mladých ľudí k primeranej sociálnej ochrane. Úspešný prechod zo školy do zamestnania je naďalej kľúčový, pokiaľ ide o mzdové vyhliadky a sociálne zabezpečenie a zabránenie negatívnym dlhodobým účinkom nedostatočnej zamestnanosti mladých ľudí. Politické opatrenia môžu zahŕňať kombináciu univerzálnych a cielených dávok sociálnej ochrany, štipendií a dávok na začlenenie na trh práce.

Počas **pracovného života** zohráva kolektívne vyjednávanie kľúčovú úlohu pri dosahovaní primeranej ochrany minimálnej mzdy a pri zaistovaní spravodlivého rozdelenia prírastkov produktivity. Jeho ochranná schopnosť sa však oslabilo. Okrem toho pracovníci s neštandardnými zmluvami a samostatne zárobkovo činné osoby stále čelia problémom týkajúcim sa pokrytia primeranými, transparentnými a prenosnými dávkami sociálnej ochrany. Na zosúladenie flexibility potrebnej v súčasnom hospodárstve s primeranými sociálnymi zárukami sú k dispozícii možnosti, ako na príklad sociálna ochrana dotovaná z daní alebo posilnenie začlenenia do príspevkových systémov. V záujme zabezpečenia dôstojného príjmu pre všetkých je kľúčovou výzvou pre tvorcov politik spojiti ochranu minimálneho príjmu s motiváciou pracovať a – vzhľadom na vysokú úroveň nízkych miezd a chudoby pracujúcich – so spravodlivými mzdami. Na podporu pracovníkov v prechodných obdobiach majú zásadný význam aj opatrenia na celoživotné zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností, akými sú aktívne politiky trhu práce, vzdelávanie a celoživotná odborná príprava. Režimy udržania pracovných miest zohrávajú počas hospodárskych kríz kľúčovú úlohu pri obmedzovaní nezamestnanosti. Obdobie nútenej dovolenky by sa malo využívať ako príležitosť na odbornú prípravu.

S blížiacou sa **starobou** sa prechod zo zamestnania do dôchodku vyvíja, pretože sa zvyšuje vek odchodu do dôchodku a k dispozícii sú aj flexibilnejšie možnosti kombinácie práce a dôchodku. Naplnenie rastúcich potrieb starnúceho obyvateľstva by mohlo zahŕňať dodatočné príspevky a/alebo predĺženie pracovného života, čo si vyžaduje diferencované politiky pre starších pracovníkov vrátane preventívnych opatrení, prispôsobenia pracoviska a diferencovaného veku odchodu do dôchodku. Starnutie obyvateľstva zvyšuje potrebu dlhodobej starostlivosti, ktorá môže byť pre rodiny nákladná, čo potvrdzuje význam sociálnej ochrany v oblasti dlhodobej starostlivosti, ktorá preberá náklady prostredníctvom príspevkov a/alebo financovania z verejných zdrojov. Uznatie opatrovateľských povinností je rovnako dôležité na zabezpečenie primeraných dôchodkov, a to najmä pre ženy.

Uspokojenie rastúcich potrieb uvedených výššie si vyžaduje primerané, spravodlivé a udržateľné **financovanie sociálnej ochrany**. Skupina tvrdí, že **opatrenia v rámci sociálnych investícií môžu viesť k dvojakému zisku**, pretože

vdďaka zvýšeniu zamestnanosti a **prínosov pre** zdravie sa znížia budúce výdavky na ochranu príjmov a zároveň sa rozšíri základ dane. Pokusy o zvýšenie daní sú obmedzené súčasnou daňovou kvótou, cieľmi stanovenými v oblasti dlhových deficitov, ako aj globalizáciou a technologickými zmenami. Príspevky na sociálne zabezpečenie a dane sú dva hlavné zdroje financovania sociálnej ochrany; majú však rôzny vplyv na progresívny charakter daňového systému a systému dávok, na stimuly pre zamestnanosť a ochotu prispievať. Celkové daňové zaťaženie bolo za posledných 25 rokov stabilné a práca zostáva hlavným zdrojom financovania sociálnej ochrany napriek rastúcej úlohe financovania cez dane.

Skupina skúma prebiehajúce politické diskusie o **zlepšení progresivity a spravodlivosti celkového daňového a dávkového systému, ako aj o alternatívnych zdrojoch financovania**, medzi ktoré patria nepriame zdaňovanie (spotreba), zdaňovanie právnických osôb, zdaňovanie majetku, prechod na nové formy zdaňovania pre nehmotné hospodárstvo, zelená daň atď., a zároveň skúma aj diskusie o boji proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, daňovým únikom a podvodom. V správe sa konštatuje, že pravidlá správy hospodárskych záležitostí EÚ ovplyvňujú manévrovací priestor členských štátov pri financovaní sociálnych investícií a sociálnej ochrany.

V záveroch správy sa zdôrazňuje význam **inkluzívneho a spravodlivého sociálneho štátu pre minimalizáciu sociálnych rizík a zmiernenie hospodárskych ťažkostí a zároveň pre podporu hospodárskeho výkonu a blahobytu jednotlivcov**. Moderný sociálny štát by mal poskytovať silnú ochranu proti ekonomickým šokom a investovať do tzv. odrazových mostíkov, ktoré pomáhajú ľuďom v kritických životných obdobiach. Keďže pre rozmanité európske sociálne štáty neexistujú univerzálne riešenia, správa obsahuje zoznam 21 odporúčaní na modernizáciu a posilnenie sociálneho štátu. Medzi nimi:

- **Ochrana a podpora rodín s deťmi:** napríklad starostlivosť o všetky deti do troch rokov by mala byť bezplatná alebo cenovo dostupná. Každý by mal mať prístup aj k primeranej finančnej podpore a službám vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, aby sa založenie rodiny stalo jednoduchším. Pre zraniteľné rodiny by tieto služby mali byť bezplatné.
- **Rovnosť príležitosti na vzdelávanie a odbornú prípravu:** sociálne štáty by mali zaručiť rovnaké príležitosti pre mladých ľudí z rodín s nízkymi príjmami, napríklad poskytovaním štipendií, aby títo mladí ľudia mohli po skončení povinnej školskej dochádzky pokračovať vo vzdelávaní a odbornej príprave.
- **Prístup k sociálnej ochrane pre všetkých:** bez ohľadu na zmluvu alebo formu práce by mal mať každý prístup k sociálnej ochrane a mal by na ňu prispievať. Sociálna ochrana by mala byť primeraná a dostupná počas celého života.
- **Kvalita práce:** členské štáty a sociálni partneri by mali podporovať kvalitu pracovných miest vrátane dôstojného a bezpečného príjmu, samostatnosti, fyzického a duševného zdravia, možností kariérneho rastu a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom.
- **Celoživotné vzdelávanie:** každý by mal mať možnosť zlepšovať svoje zručnosti alebo získať nové. Tak sa zvýšia šance nájsť si v kontexte zelenej

a digitálnej transformácie prácu alebo zmeniť zamestnanie. Podporí sa tým aj to, aby sa ľudia zamestnali v úplne nových zamestnaniach, napríklad v nových odvetviach.

- **Ochrana príjmu a pracovných miest:** vzhľadom na ponaučenie z veľkej recesie a krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 by systémy udržania pracovných miest mali byť dostupné pre všetkých.
- **Dlhšia kariéra, primerané dôchodky a dlhodobá starostlivosť:** sociálni partneri a členské štáty by sa mali snažiť podporovať dlhšiu kariéru pri dobrom zdraví, a to najmä prostredníctvom pružného pracovného času, upravených pracovných miest a odbornej prípravy.
- **Lepšie financovanie sociálneho štátu:** aby mohli členské štáty reagovať na rastúce potreby a výzvy, musia nájsť nové zdroje na udržateľné financovanie sociálnej ochrany a sociálneho zabezpečenia, a to napríklad prostredníctvom rozšírenia základu dane a zmeny štruktúry príjmov (rozšírenie progresívneho zdaňovania príjmov, spotreby, kapitálu a majetku, ako aj uhlíka a energie).
- **Zlaté pravidlo verejných financií:** budúce fiškálne riadenie EÚ musí zabezpečiť sociálnu ochranu, a najmä potreby sociálnych investícií a umožniť požičiavanie finančných prostriedkov na investície do sociálnej infraštruktúry.
- **Posilnenie kapacít EÚ na zabezpečenie sociálnej ochrany:** EÚ by mala zvážiť legislatívne iniciatívy, aby sa splnili všetky zásady Európskeho piliera sociálnych práv, zabezpečilo dôsledné presadzovanie v celej Únii a obmedzila nekalá súťaž v oblasti noriem sociálnej ochrany.

V závere správy sa poukazuje na **rozhodujúci prínos sociálneho štátu** k prekonaniu veľkej recesie a hospodárskych a sociálnych dôsledkov pandémie ochorenia COVID-19. Víta sa v nej aj **snaha EÚ o väčšiu flexibilitu v oblasti fiškálneho riadenia**, ktorá uľahčuje sociálne investície.

Odporúčania

A. Silný začiatok: starostlivosť o rozvoj dieťaťa pre všetkých

1. Všetky deti vo veku do troch rokov by mali mať prístup ku kvalitnému celodennému predškolskému vzdelávaniu a k službám starostlivosti, čím sa podporí rozvoj detí v ranom veku a zároveň sa uľahčí zosúladenie pracovného a rodinného života a ženám sa uľahčí vykonávanie pracovnej činnosti. Tieto služby by mali byť dostupné pre všetky rodiny a mali by byť bezplatné pre všetkých, ktorí majú deti v núdzi.
2. Členské štáty by mali poskytovať cieleňú ochranu minimálneho príjmu a opatrovateľské služby pre zraniteľné rodiny s deťmi s cieľom predchádzať chudobe detí (ktorá sa najčastejšie vyskytuje v domácnostiach s jedným rodičom a v mnohopočetných rodinách).

B. Vytvorenie odrazového mostíka pre mladú generáciu

3. Členské štáty by mali zaviesť primeranú finančnú podporu, primerané služby a vecné dávky, ktoré ľuďom umožnia založiť si rodinu a mať deti, pokiaľ to sami chcú.
4. Členské štáty by mali pokračovať v implementácii posilnenej záruky pre mladých ľudí, mali by posilniť poskytovanie kvalitného vzdelávania a odbornej prípravy a mali by vytvoriť prostredie, ktoré podporuje vytváranie kvalitných pracovných miest a podnikateľských príležitostí pre mladých ľudí. Členské štáty by mali mladým ľuďom z rodín s nízkymi príjmami poskytovať primerané príspevky, ktoré im umožnia po skončení povinnej školskej dochádzky pokračovať v kvalitnom vzdelávaní a odbornej príprave.

C. Zabezpečenie inkluzívnej sociálnej ochrany a celoživotného vzdelávania

5. Každý, kto je zamestnaný, a to bez ohľadu na pracovné postavenie, by mal mať prístup k primeranej sociálnej ochrane a mal by na ňu prispievať. Príspevky by však mali zohľadňovať všetky zdroje príjmu. Takáto sociálna ochrana by mala byť dostupná počas celého života, mala by udržiavať dôstojnú životnú úroveň, poskytovať primeranú náhradu príjmu a znižovať potrebu minimálneho príjmu závislého od majetkových pomerov, ako aj zabraňovať nekalej súťaži v oblasti príspevkov na sociálne zabezpečenie.
6. Členské štáty by mali v spolupráci so sociálnymi partnermi na všetkých úrovniach vypracovať prístup ku kvalite práce, ktorý by zohľadňoval otázky životného cyklu a zahŕňal dôstojný a bezpečný príjem; samostatnosť pri plnení pracovných úloh; dobré fyzické a duševné zdravie; možnosti kariérneho rastu; a primeranú rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom.
7. Členské štáty by v spolupráci so sociálnymi partnermi mali mať zavedené účinné systémy celoživotného vzdelávania, ktoré poskytujú príležitosti na zvyšovanie a obnovu kvalifikácie. Tie by mali zvýšiť zamestnateľnosť ľudí v produktívnom veku a zlepšiť základňu zručností pre opatrovateľské profesie, digitalizáciu práce a zelenú transformáciu. Podporovať by mali aj reštrukturalizáciu hospodárstva v prospech nových odvetví a povolání pričom

by zároveň mali podporovať rodovú rovnováhu. Prístup k zvyšovaniu a prehlbovaniu kvalifikácie možno podporiť kolektívnym vyjednávaním, odvodmi z mzdových nákladov zamestnávateľov na účely odbornej prípravy a vytvorením individuálnych vzdelávacích účtov.

8. Členské štáty by sa mali usilovať o začlenenie migrantov prostredníctvom svojich sociálnych politík a politík trhu práce a mali by zabezpečiť včasný a rovnaký prístup na trh práce, podporovaný odbornou prípravou; uznávaním zručností a kvalifikácií; jazykovým vzdelávaním; a občianskou orientáciou. Boj proti diskriminácii a vykorisťovaniu je nevyhnutný na podporu začlenenia migrantov do spoločnosti a na to, aby mohli plne prispievať k hospodárstvu.
9. Vzhľadom na poznatky získané z veľkej recesie a krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 by členské štáty mali zaviesť režimy udržania pracovných miest (napríklad skrátením pracovných úväzkov), ktoré by boli dostupné pre ľudí vo všetkých pracovných postaveniach, aby sa tak v budúcnosti udržali príjmy a zabránilo sa strate zručností počas kríz. Pre zamestnancov to znamená, že takéto systémy minimalizujú prepúšťanie a zároveň zachovávajú väzby medzi zamestnávateľom a zamestnancom. Obdobie nútenej dovolenky by sa mohlo využiť na ďalšiu odbornú prípravu.

D. Podpora dlhšej kariéry pri dobrom zdraví s cieľom zabezpečiť primerané dôchodkové príjmy

10. Sociálni partneri a/alebo členské štáty by mali podporovať predlžovanie pracovného života podporovaním flexibilného pracovného času, vhodnými úpravami pracovísk a poskytovaním nepretržitej odbornej prípravy s cieľom uspokojiť potreby starších pracovníkov a využiť ich potenciál. Členské štáty by mali zvážiť ciele stimuly, ktoré ľuďom uľahčia postupný prechod do dôchodku, a to v neskoršom veku.
11. Vzhľadom na starnutie obyvateľstva by členské štáty mali aktívne bojovať proti chudobe a zachovať primeraný príjem v starobe. Pri úvahách o finančnej udržateľnosti by sa mala zohľadniť príjmová aj výdavková strana verejných účtov a účinky zvýšenej a dlhšej zamestnanosti. Minimálne dávky v starobe by mali byť dostatočne vysoké, aby účinne prispievali k prevencii chudoby. Členské štáty (a v prípade kolektívneho vyjednávania aj sociálni partneri) by mali zabezpečiť, aby boli všetci ľudia v produktívnom veku zahrnutí do príspevkových dôchodkových systémov, ktoré primerane nahrádzajú príjem z práce.
12. Obdobie starostlivosti, ako je starostlivosť o deti a staršie osoby, v rámci ktorého sa ľudia musia vzdať zamestnania alebo pracovať na čiastočný úväzok, by sa malo započítať na dôchodkové účely, a to aj prostredníctvom dotácií v prípade neverejných systémov.

E. Zabezpečenie spravodlivého a kvalitného poskytovania dlhodobej starostlivosti

13. Vzhľadom na nárast potrieb dlhodobej starostlivosti v starnúcich spoločnostiach by členské štáty mali posilniť dostupnosť vysokokvalitných služieb starostlivosti vrátane ambulantnej, domácej a rezidenčnej starostlivosti a mali by zabezpečiť slobodu výberu. Členské štáty by mali

zabezpečiť, aby boli služby dostupné pre všetkých a aby boli pokryté sociálnou ochranou (príspevkovou alebo financovanou z daní) s primeranou hornou hranicou spoluúčasti, ktorú musia rodiny platiť.

F. Podpora inkluzívneho bývania a dopravy šetrných k životnému prostrediu

14. Členské štáty by mali podporovať bývanie, ktoré je cenovo dostupné, energeticky účinné a založené na zásadách „univerzálneho dizajnu“, čím sa zabezpečí jeho dostupnosť pre všetkých. Podpora by sa mala poskytovať domácnostiam s nízkymi príjmami alebo úsporami (najmä mladým ľuďom a rodinám s deťmi) a ľuďom so zdravotným postihnutím alebo starším ľuďom so špeciálnymi potrebami. Členské štáty by mali v tomto procese poskytovať podporu miestnym orgánom, bytovým združeniam a organizáciám sociálneho hospodárstva a z fondov EÚ by sa mali podporovať pilotné projekty sociálnej inovácie.
15. Na podporu sociálnej súdržnosti a spravodlivej zelenej transformácie by členské štáty mali zabezpečiť cenovo dostupnú a energeticky účinnú verejnú dopravu so spoľahlivými sieťami a zelenými alternatívami. Sociálne začlenenie a rovnaký prístup k verejnej doprave by mali byť súčasťou plánovania miest a vidieka a mali by byť podporované verejnými dotáciami, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať znevýhodneným oblastiam.

G. Zabezpečenie poskytovania inkluzívnych služieb, ktoré zvyšujú blahobyt a schopnosti

16. Aby bolo možné poskytovať účinné, vysokokvalitné a komplexné sociálne služby, členské štáty musia zlepšiť poskytovanie služieb na miestnej úrovni, podporiť koprodukciu a profesionalizáciu a čo najlepšie využiť možnosti digitalizácie. Členské štáty by mali mať zavedené normy kvality a mechanizmy zabezpečenia kvality sociálnych služieb a mali by ich uplatňovať na verejných aj súkromných poskytovateľov. Členské štáty by mali zvýšiť zapojenie neziskových organizácií a organizácií sociálneho hospodárstva do navrhovania a poskytovania sociálnych služieb. EÚ by mala viac podporovať výskum a výmenu informácií o osvedčených postupoch s cieľom podporiť inovácie v oblasti riadenia a poskytovania sociálnych služieb.

H. Zabezpečenie udržateľného financovania odolného sociálneho štátu

17. S cieľom riešiť rastúce finančné potreby sociálneho štátu by členské štáty mali zvážiť rozšírenie základu dane a úpravu štruktúry príjmov nad rámec sociálnych príspevkov, ktoré zvyšujú náklady práce, ako aj rozšírenie príjmov z progresívnych daní z príjmu, spotreby, kapitálu a majetku, ako aj z daní z uhlíka a energie. Aby sa zabránilo škodlivej daňovej súťaži a sociálnemu dumpingu, EÚ by mala koordinovať úsilie členských štátov pri uplatňovaní jednotnej politiky zdaňovania kapitálu a pri boji proti daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam.
18. EÚ a členské štáty by mali zvážiť uzavretie európskej dohody o minimálnych sadzbách dane z kapitálu a zavedenie harmonizovaných pravidiel EÚ o zdaňovaní kapitálu s cieľom posilniť potenciálny základ pre financovanie sociálnej ochrany a zabrániť konkurencii v oblasti noriem sociálnej ochrany.
19. V kontexte budúceho daňového riadenia EÚ je potrebné zabezpečiť sociálnu ochranu, a najmä sociálne investície. „Zlaté pravidlo pre verejné financie“ by malo umožniť požíčavanie si finančných prostriedkov na sociálne investície,

aspoň v počiatočnej fáze, určených na investovanie do sociálnej infraštruktúry.

I. Posilnenie kapacít EÚ na zabezpečenie sociálnej ochrany v budúcnosti

20. EÚ by mala zvážiť prijatie opatrení ďalších legislatívnych iniciatív v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky s cieľom splniť všetky zásady Európskeho piliera sociálnych práv, zabezpečiť ich dôsledné presadzovanie v celej EÚ a obmedziť nekalú súťaž v oblasti noriem sociálnej ochrany.
21. Členské štáty by mali všetkým svojim obyvateľom zaručiť minimálny balík sociálnych práv založený na zásadách Európskeho piliera sociálnych práv, ktoré musia byť dodržiavané vždy, a to aj po vonkajších otrasoch.

